

Muzica la Brașov

În curs de a-și definitiva efective artistice serioase și un apreciazabil cerc de adepți în domeniul muzicii de cameră, Brașovul și-a întârziat anul acesta o parte din reconfirmările așteptate pe linie extrasimfonică. Excepțiile, excelente de altfel, vor fi toate notate în cronică de față.

Concertul simfonic de deschidere a fost închinat muzicii lui George Enescu.

Am reascultat cu acest prilej cu reîmprospătată încântare ce-mi regăsesc întotdeauna de câte ori o ascult, minunata *Suită în Do major, a doua, op. 20*, în care nu știi ce să îndrăgești în primul rînd; farmecul, noblețea, plenitudinea ideilor, poezia cuceritoare a graiurilor orchestrei, luminozitatea de templu antic a întregului edificiu sau belșugul de vibrație sufletească ce se revarsă din această muzică marcată cu pecetea genialității.

Dirijorul Ilarion Ionescu-Galați și-a însușit adeziunea totală a plinului orchestral la simțurile sugestii pe care le-a dat de la pupitru, obținînd înfățișarea Suitei în deosebit de frumoase condițiuni.

În concertele următoare s-au succedat și alte pagini de muzică simfonică din cele rămase definitiv în repertoriu și a căror revenire prin programe e firească și binevenită.

Astfel a fost *Concertul pentru orchestră de coarde* de Ion Dumitrescu, o limpede pildă de intensitate, de trăire a caracterelor esențiale și specifice ale melosului românesc, unită unui dar al frazei de respirație largă și de nescăzută expresivitate și al păstrării intacte a accentului spontan chiar de-a lungul unei opere al cărei complex nu este și nu poate fi niciodată improvizat.

Dirijorul I. Ionescu-Galați i-a găsit ecoul așteptat în rîndurile orchestrei și ale publicului.

Acestor însemnate afirmări trebuie alăturate acelea date de dirijorul Mircea Lucescu altor valoroase lucrări românești. Astfel a fost: *Simfonia cantabile* de Theodor Grigoriu. Scrierile acestui compozitor nu sînt prea numeroase dar nici una din ele nu bătătorțește un loc precercetat de alta, fiind fiecare de un gînd creator de perspectivă independentă și răspunzînd unui țel aparte cugetat, urmat și realizat pînă la capăt.

Fără contraziceri sau mixtură stilistică, fără laboriozități, într-o orchestrare aderentă conținutului tematic, chiar în intervențiile timbrice mai puțin de prevăzut, *Simfonia cantabile* a lui Theodor Grigoriu, ca fiecare din operele sale, confirmă o adîncă muzicalitate și o mină de lucru sobră, sigură și degajată.

Dirijorul Mircea Lucescu a dat o justă și cuprinzătoare traducție interpretativă, evocatoare și comunicativă, *Uverturii Naționale Moldave* de acum peste un secol și un pătrar de secol al lui Alexandru Flechtenmacher, unul din cei mai inimoși și mai activi precursori în căutarea de sincer elan a introducerii caracterului folcloric în compoziția cultă românească.

Concis și detașat în îndemnurile baghetei sale, concentrat în conturarea sensului muzical, dirijorul

Paul Popescu a reliefat și caracterizat reușit cele *Două schițe* ale lui Theodor Rogalski, nepălite sub zecile de ani depănați de la scrierea lor, pe atunci, surprize de adevărată vilvă, astăzi piese de valoare consacrată din zestrea perpetuă a creației noastre.

La activul de prim plan al realizărilor de succes remarcabil a celor trei dirijori citați pînă acum și ale întregii orchestre, se cade a nu uita să înscriem *Simfonia I* de George Enescu, (I. Ionescu-Galați), *Simfonia a III-a* de Brahms (Mircea Lucescu) și simfonia *Din lumea Nouă* de Dvorak (Paul Popescu).

Un concert extraordinar a făcut aplaudată la Brașov „Orchestra de Stat din Atena“, grupare ce dispune de o deosebită calitate sonoră, stilizări armonioase și o capacitate instrumentală colectivă care s-a relevat cu precădere în redarea unei capodopere de amploare: *Simfonia* de César Franck. În *Concertul* de Manolis Kalomiris, de o scriere înflăcărată și agitată, reflectînd adesea caracteristicile elementelor populare eline, solistul Aris Garufalis a contopit orchestrei, cu puternică bravură, rafalele pianului făcute să mărească strălucirea întregii compoziții, alternate uneori cu momente de reculeasă cantilenă, prea curînd întrerupte de noi furtuni de sunete. A dirijat Andreas Paridis, muzician de încercată măiestrie și autoritate și director al Orchestrei de Stat din Atena. Un foarte bun concert simfonic a aparținut dirijorului german Dieter Noll. *Simfonia a IV-a* de Beethoven, articulată fără exces dramatic dar în chip impresionant prin dinamism interior, continuitate constructivă și accent uman simplu și profund și *Simfonia a V-a* de Șostakovici în care capriciile unei inspirații de nestîmjenită abundență și puterea de viață ce o însoțește neconținut au fost intens puse în valoare și subliniate de un categoric succes.

Soliști ai concertelor au fost basul Ionel Pantea, artist dotat nu numai cu un glas de rară calitate, maleabil, pluritimbric, cizelat după voie, dar și de foarte bogate resurse interpretative, pianistul Alexandru Demetriad, de filtrată artă instrumentală, violonista Mariana Sîrbu, cu delicată prospețime în sonoritate și în exprimare stilistică și pianistul Anatol Dub, un uimitor tînar virtuos al „coloraturii“ volante în care excelează, printre alte evidente resurse prețioase concertistice.

Într-un concert al orchestrei de cameră a Filarmonicii Gh. Dima, formație de o valoare recunoscută și în Franța, unde a întreprins un turneu, dar a cărei activitate am dori-o mai susținută la Brașov, au apărut și doi oaspeți-soliști francezi de superioară artă instrumentală: Colette Brugerolle, pianistă de o subtilitate și lejeritate de tușeu foarte personale și mult rafinament interpretativ și Rodrique Milosi, violonist dotat cu un ton cald și sensibil și o virtuozitate de viu accent. Concursul pe care l-au dat în *Concertele* de Haydn și de Mendelssohn pentru vioară, pian și orchestră a prilejuit acestor două prime audiții condiții interpretative de finețe și strălucire de cea mai aleasă punere în valoare.

Spațiul auster al sălii-studio a Facultății de Muzică din Brașov găzduiește concerte din cele mai bune. O audiție la Facultate a devenit astfel o cheazășie. Fără fast, fără fotolii capitonate, lustre, oglinzi, casieri și controlori, băncile studentești primesc de fiecare dată cel puțin pînă la umplerea ultimelor locuri, o lume în adevăr dornică de muzică.

Fiecare pereche de mâini care aplaudă își spune neconvențional bucuria, fiecare prezență pecetluiește un act de prietenie pentru concert și de încredere în muzicienii de față.

Am reîntilnit în această fericită ambianță formația de instrumente vechi a facultății, mănunchi de tineri artiști a căror rodnică ardoare duce la realizări tot mai cuprinzătoare și de arie tot mai întinsă și am ascultat, într-un recital de arii de operă și lieduri, un cîntăreț de mare pătrundere poetică și psihologică, de foarte bogate resurse în inflexiuni și građații în expresivitate și, pentru a atinge acest grad de artă, stăpînind desăvîrșit un glas de înaltă calitate. Acompaniamentul pianistei Gabriela Popescu a creat optime condiții recitalului. Tot la Facultate am ascultat și recitalul lui Ștefan Agoston, pianist care se impune printr-un temperament năvalnic și un avînt concertant excepțional, sprijinite de o concentrată meditare a fondului de idei și simțăminte a foarte însemnatelor piese aflate în program: *Sonata* de Liszt și *Tablouri dintr-o expoziție* de Mussorgski, două răspunsuri capitale din literatura universală a pianului.

Romeo ALEXANDRESCU

Reuniunea corală „Înfrățirea“

Reuniunea corală „Înfrățirea“, cu sediul la Topoloveni, județul Argeș, formată din corurile căminelor sătești din comunele Topoloveni, Dobrești, Leordeni, Priboieni și Călinești a desfășurat, în perioada care a trecut de la înființarea ei, o amplă activitate cultural-educativă, avînd ca obiectiv schimburi de experiență cu formații corale din diferite județe ale țării, concursuri zonale, manifestări pe plan local prilejuite de diferite momente și evenimente din viața satelor, încurajarea dirijorilor locali, îmbunătățirea și îmbogățirea repertoriului cu noi piese.

Lucrînd cu pasiune și dăruire, corurile au obținut succese atît din punct de vedere profesional (ne referim la omogenizarea ansamblului, la maniera de a cînta ș. a.) cît și numeroase aprecieri ale manifestărilor în care au evoluat.

Astfel, din dorința de confruntare, de cunoaștere reciprocă, formația căminului cultural Dobrești a fost vizitată de către renumitul cor sătesc din Chizătau în vara anului 1972, iar două luni mai tîrziu dobreștenii au întors vizita. De asemenea, corul din Dobrești a vizitat în anul 1973 corul bărbătesc din Pojorîta, județul Suceava. Cu acest prilej s-au prezentat spectacole de către fiecare formație, manifestări de o înaltă ținută artistică, care s-au bucurat de o caldă primire. În același timp s-au făcut informări cu privire la trecutul formațiilor, la stilul de lucru specific, la succesele obținute. Ca urmare a acestor întîlniri, între membrii formațiilor s-a statornicit o bogată corespondență ce reflectă dragostea față de cîntec a oamenilor ca și dragostea pentru me-leagurile pe care trăiesc și muncesc.

Încununarea strădaniilor corului din Dobrești a fost obținerea — la concursul zonal „D. G. Kiriac“ de la Pitești — a trofeului de onoare al festivalului.

O activitate bogată în manifestări și succese a realizat și corul din Leordeni. În anul 1972, participînd la concursul zonal „Ciprian Porumbescu“ din Suceava, obține trofeul concursului.

În luna iulie 1973 corul din Leordeni a făcut un schimb de experiență cu corul bărbătesc din orașul Zwolle (Olanda), cu care ocazie a prezentat spectacole în mai multe orașe, timp de 10 zile. Spectacolele corului s-au bucurat de succes (consemnat și în presă), urmarea acestor manifestări fiind prezentarea unui scurt program la televiziunea olandeză, transmis în direct prin Euroviziune în 4 țări. Vizita în Olanda s-a încheiat cu participarea corului din Leordeni la Festivalul coral internațional „Haga' 73“. În cursul anului 1974, corul din Zwolle va întoarce vizita celor din Leordeni.

Corul de cameră din Topoloveni și corul mixt din Călinești au desfășurat o activitate artistică multiplă prin participarea la numeroase manifestări culturale care au contribuit în mare măsură la afirmarea Reuniunii corale „Înfrățirea“.

Frumusețea și bogăția spirituală a acestor acțiuni sînt îndemnuri și exemplu pentru munca viitoare a tuturor oamenilor ce se dăruiesc cîntecului.

Ion IONESCU

INTERVIURI

Julien Musafia

L-am reîntilnit pe pianistul și dirijorul Julien Musafia care a dat mai multe concerte în unele din orașele noastre de seamă, Craiova, Arad, Ploiești, Satu-Mare.

Originar din București, el a avut, acum un sfert de veac, cîteva manifestări concertistice de succes pe care noi le-am relevat în cronicile timpului. Ne-am bucurat că bunele noastre aprecieri au fost confirmate ulterior în chip strălucit.

Elev mai întîii al Muzei Ghermani-Ciomac, Julien Musafia a studiat la New-York cu Isabelle Zengerova (asistentă, odinioară, a vestitului pedagog al pianului Leschetizky; fostă, de altfel, și profesoara lui Leonard Bernstein). A activat apoi la Hollywood, unde a înregistrat, pe discuri, muzică pentru Metro Goldwin Mayer și pentru Columbia-Picture, apărînd, de asemenea, ca pianist, în filme cu Joan Crawford (1955). În urma obținerii diplomei de *Master degree* al Universității din Los Angeles el a desfășurat o vie activitate concertistică și de critic muzical. După meticuloase studii a publicat „Arta degetației în pianistică“ — lucrare care s-a bucurat de un succes deosebit iar, recent, o ediție a celor 24 Preludii și